

آیا مکمل روی بر میزان سلامت عمومی پرستاران شاغل در بخش‌های مراقبت ویژه تأثیر دارد؟

سردییر محترم

مورد این مقاله قابل بحث می‌باشد. اعمال معیار ورود و خروج، ترسیم جدول و مقایسه دو گروه در ابتدای مطالعه از نکات بسیار با ارزش در این مطالعه می‌باشد(۲،۳). نویسنده‌گان مقاله ذکر کرده‌اند که ۲ نفر از افراد مرد و ۴۴ نفر زن بوده‌اند ($p=0/274$) آیا ۲ مرد در یک گروه قرار داشته‌اند یا نه در هر گروه یک نفر؟ و این جا ذکر p برای خواندن مقداری گیج کننده می‌باشد و آیا منظور عدم تفاوت جنسیتی در بین دو گروه می‌باشد یا مفهوم در گیری مدنظر نویسنده بوده است؟ نکته دیگری که قابل ذکر می‌باشد، محقق با استفاده از آزمون آماری t زوجی با $p=0/044$ نتیجه گیری کرده است که مداخله در بعد عملکرد جسمانی تأثیرگذار می‌باشد. از آنجایی که مطالعات اپیدمیولوژیک چه مطالعات مشاهده‌ای و چه مداخله‌ای به شدت تحت تأثیر مخدوش شدن قرار دارند و یکی از روش‌های کاهش مخدوش شدن در مطالعات استفاده از مدل‌های آماری مناسب در هنگام تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌باشد(۴) و با توجه به مقدار p ذکر شده ($p=0/044$) براساس آزمون t زوجی، به نظر می‌رسد مخدوش کنندگی در این نتیجه تأثیرگذار بوده است و با استفاده از انتخاب مدل رگرسیونی مناسب ممکن است این نتیجه معنی‌دار نباشد(۵). لذا جهت آنالیز و استنتاج نتیجه بهتر، استفاده از مدل رگرسیونی مناسب با وارد کردن همه متغیرهای زمینه‌ای و مخدوش کنندگی پیشنهاد می‌شود.

حیدر صالحی نیا

پژوهشگر مرکز تحقیقات آنرو اسکلروز و عروق کرونر، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران
دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
E-mail: alesaleh70@yahoo.com

مقاله‌ای با عنوان بررسی تأثیر مکمل روی بر میزان سلامت عمومی پرستاران شاغل در بخش‌های مراقبت ویژه در مجله علوم پزشکی مازندران دوره ۲۳، شماره ۹۸ و در اسفند ۱۳۹۱ به چاپ رسیده است(۱). این مطالعه یک مطالعه تجربی از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی شده (RCT) دو سوکور شاهددار می‌باشد که تعداد ۴۶ پرستار مراقبت‌های ویژه (۲۳ نفر مداخله و ۲۳ نفر کنترل) با اختلال در سلامت عمومی با روش نمونه‌گیری در دسترس در سال ۱۳۹۰ انتخاب شده‌اند. گروه مداخله کپسول سولفات روی ۲۲۰ میلی‌گرم را دو روز در میان به مدت یک ماه مصرف کرده و گروه کنترل پلاسبو را به همین روش مصرف کرده‌اند. قبل و بعد از مداخله، سطح سلامت عمومی و سطح سرمی روی اندازه گیری شده است، سپس داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS18 و با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی (مجذور خی، t مستقل و زوجی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. میانگین و انحراف معیار کلی نمره سلامتی در گروه مداخله، یک ماه بعد از آزمون $9/54 \pm 13/82$ و گروه کنترل $22/04 \pm 27/96$ بوده است. مطالعه نشان داد که تفاوت معنی‌دار نبوده است ($p=0/298$) اما در چهار بعد از ابعاد سلامت عمومی فقط در بعد نشانه‌های جسمی در گروه مداخله تفاوت معنی‌دار بوده است ($p=0/044$) و در سایر ابعاد سلامت عمومی، تفاوت معنی‌دار نبوده است. بر این اساس نویسنده‌گان نتیجه گیری کرده‌اند که مداخله بر روی بعضی از جنبه‌های سلامت عمومی تأثیرگذار می‌باشد. ضمن تشکر از نویسنده‌گان مقاله با بت انتخاب موضوع مناسب و انجام یک مطالعه کارآزمایی، چند نکته در

References

- Gholipour Baradari A, Mahdavi A, Shokri Afra G, Hoseini SH, Yazdani Cherati J, Emadi SA, et al. Effect of Zinc Supplement on General Health of ICU Nurses. *J Mazand Univ Med Sci* 23(98): 76-85.
- Moher D, Hopewell S, Schulz KF, Montori V, GÃtzsche PC, Devereaux PJ, et al. CONSORT 2010 explanation and elaboration: updated guidelines for reporting parallel group randomised trials. *BMJ* 2010; 340: c869.
- Begg C, Cho M, Eastwood S, Horton R, Moher D, Olkin I, et al. Improving the quality of reporting of randomized controlled trials. *Journal-American Medical Association South East Asia* 1996; 12: 33-35.
- McNamee R. Regression modelling and other methods to control confounding. *Occup Environ Med* 2005; 62(7): 500-506.
- Sedgwick P. Confounding in randomised controlled trials. *BMJ* 2010; 341: c5403.

سردییر محترم

احتراماً، در پاسخ به نقد مقاله بررسی تاثیر مکمل روی بر سلامت عمومی در پرستاران شاغل در بخش های مراقبت ویژه ضمن تقدیر و تشکر از استادی محترم نسبت به توجه بسیار دقیق به روش های علمی استفاده شده و نقطه نظرات اعلام شده مراتب به شرح ذیل جهت اطلاع ایجاد می گردد.

۱- با توجه به جدول شماره ۱ کاملاً مشخص است که در هر گروه یک مرد وجود دارد.

۲- تا حد امکان برای حذف متغیرهای مداخله گر در حین نمونه گیری از Matching استفاده شده است لذا همان طوری که آنالیز داده ها نشان داده است دو گروه از نظر مشخصات دمو گرافیکی تفاوت معنی داری نداشته اند.

افشین قلی پور برادری

گروه بیهوشی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
E-mail: gholipourafshin@yahoo.com